

Wij willen in deze, bewust kortgehouden, Mededeling even aandacht besteden aan de bestaan van een aantal kaarten, plannen en diverse registers, datgetekend uit het einde van de 19de - begin 20ste eeuw. Deze aanwinst voor het Algemeen Rijksarchief te Brussel stamt van het Ministerie van Landsverdediging, dat deze gift deponeerde op 3 en 16 mei 1945; dit geschiedde meer bepaald door het Bestuur van de Genie van dit departement. Zeer belangrijk is te vermelden, dat de besproken dokumenten niet voorkomen in Maurits van Haegendorens inventaris uit 1955 over de vele fondsen die bewaard en geïnventariseerd worden in het Algemeen Rijksarchief te Brussel ! In opdracht juist van deze wetenschappelijk Instelling heeft Alain Dierkens in 1980 een inventaris samengesteld, 55 bladzijden in totaal, met als titel : "Inventaire des cartes, plans et registres divers (fin XIXe - début XXe siècle)", door het Algemeen Rijksarchief uitgegeven in kwartoformaat in haar inventarisreeksen. Het is hier noch de plaats noch mijn bedoeling om de inleiding - zéér interessant, tegelijk verhelderen en toch compleks - beknopt samen te vatten; wij geven veruit de voorkeur, dat de echte, nauw geïnteresseerden hiervan kennis nemen in de inventaris zelf, want de collectie in kwestie is zeer heterogeen : Belgische plannen specifiek van militaire aard, geografische kaarten en plannen van België, dokumenten betreffende de artillerie, stukken aangaande de administratie van het Belgisch leger, "varia". De verzameling omvat o.m. de constructieplannen van de kazernen en militaire gebouwen in diverse steden; daarnaast plannen van militaire hospitalen en -scholen. Kortom geresumeerd : onze taak hier is gegadigden te attenderen en hen te wijzen op het belang van dit fonds, met verwijzing naar de inventaris zelf. Wij noteerden alvast voor een ruimer publiek de dokumenten over Oostende, hieronder opgesomd, met bijvoeging van het nummer in de inventaris. Wij behouden de Franse tekst : "éénmaal is geen tweemaal", want een vrije, losse vertaling zou niet zo accuraat en getrouw de Franse betekenis van sommige technische en militaire termen kunnen weergeven doch enkel, gebrekkig (!), benaderen ...

- 1 : Plans belges spécifiquement militaires. Registre intitulé "Ministère de la Guerre, 4ème division du Génie. Location et affermage des propriétés du domaine de la Guerre". Plans aquarellés. 1841-1844 et 1850-1852. Betreft de steden en kazernen van o.m. Oostende (1 plan).
- 64-65 : Recueils d'"Atlas des plans de construction" des casernes et bâtiments militaires. 71 recueils, 71,5 cm x 57.
- 64 : Hôpital militaire. Gros oeuvre (Militair Hospitaal te Oostende) : diverse plannen en bladen (cfr. inventaris zelf);
- 65 : Place d'Ostende. Casernes de gendarmerie : Gistel, Handzame, Merkem, Roesbrugge-Haringe (2 mappen)
- 113-114 : Recueils d'"Atlas des bâtiments militaires".
- 113 : Ostende. Casernement :
- 1 plan général aquarellé,
 - 10 feuilles précédées d'une légende et relatives à la courtine (f. 1), à la caserne-hôpital (f. 2), au magasin du Génie (f. 3), à la grande caserne (f. 4-5), à la manutention (f. 6), à l'hôpital militaire (f. 7), à la garde (f. 8), au fort Napoléon (f. 9), et au fort Wellington (f. 10)
- 114 : Idem : autre forme matérielle. Le plan général manque. (2 recueils).
- 134 : Cartes et plans géographiques de la Belgique. Atlas de "Plans généraux des cours d'eau ni navigable ni flottables" de Belgique, s.d. (1877). Arrondissement administratif de Bruges-Ostende.

Emiel SMISSAERT